

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Magdalena Sajur-Kordula</i>
-----------------	------------------------------------

Protokolant: sekretarz sądowy Edyta Pronobis-Prońska

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **B. V. w A. (Holandia)**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 10 września 2013 r. Nr (...)

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w punkcie 2 w ten sposób, że odstępuje od wymierzenia (...) B. V. w A. kary pieniężnej,
- 2) oddala odwołanie w pozostałej części,
- 3) znosi wzajemnie między stronami koszty procesu.

SSO Magdalena Sajur-Kordula

Sygn. akt: XVII AmE 119/13

UZASADNIENIE

W dniu 10 września 2013 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wydał decyzję nr (...)

(...), mocą której wymierzył (...) B.V. z siedzibą w A. w Holandii, karę w wysokości 5000 zł z tytułu odmówienia informacji – nieudzielenia odpowiedzi na pisma Prezesa URE, które dotyczyły przekazania wyjaśnień w przedmiocie wolumenu i kierunków importu gazu ziemnego w 2011 r.

Prezes URE oparł decyzję na następujących ustaleniach i rozważaniach:

W dniu 18 marca 2011 r. została udzielona przedsiębiorcy koncesja na obrót gazem ziemnym z zagranicą na okres od dnia 21 marca 2011 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. Ponadto przedsiębiorca posiada koncesje: na obrót energią elektryczną oraz obrót paliwami gazowymi.

Pismami z dnia 5 czerwca 2012 r. oraz z dnia 21 sierpnia 2012 r. przedsiębiorca został wezwany do przedstawienia w terminie, odpowiednio, 30 oraz 7 dni informacji dotyczących kierunków i wolumenów gazu ziemnego sprowadzonego z zagranicy w 2011 r., w związku z koniecznością zbadania przez Prezesa URE poziomu dywersyfikacji dostaw gazu

ziemnego z zagranicy. Pomimo dwukrotnego wezwania do przedstawienia odpowiednich dokumentów i wyjaśnień przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi w wyznaczonych terminach. W takiej sytuacji Prezes URE był obowiązany nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną. Jednocześnie, w ocenie Prezesa URE, nie zachodzą przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary wskazane w art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne. Brak odpowiedzi przedsiębiorcy na wystosowane do niego pisma uniemożliwił Prezesowi URE wykonywanie i egzekwowanie nałożonych na niego obowiązków określonych w ustawie Prawo energetyczne. Prezes URE ocenił jednocześnie, że brak przychodów z działalności objętej koncesją nie ma wpływu na możliwość wymierzenia kary pieniężnej przez Prezesa URE. (k. 4 – 8)

W odwołaniu od powyższej decyzji powód (...) B.V. w A. wniósł o jej uchylenie i umorzenie postępowania, ewentualnie o uchylenie i odstąpienie od wymierzenia kary. Alternatywnie powód wniósł o uchylenie decyzji w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie art. 56 ust. 3 ustawy Prawo energetyczne poprzez jego nieprawidłową wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w ten sposób, że wymierzając karę pieniężną Prezes URE nie wziął pod uwagę wysokości przychodu uzyskanego z działalności gospodarczej objętej koncesją a zamiast tego wziął pod uwagę wysokość wszelkich przychodów osiągniętych przez powoda w poprzednim roku podatkowym. Powód zarzucił również naruszenie art. 105 § 1 k.p.a. oraz art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez przyjęcie, że powód nie zrealizował swojego obowiązku a stopień szkodliwości czynu jest większy niż znikomy. (k. 9 – 14)

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes URE wniósł o jego oddalenie podnosząc m. in., że nieuzyskiwanie przychodów z działalności koncesjonowanej przy jednoczesnym bezspornym naruszeniu art. 28 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne nie stanowi okoliczności uniemożliwiającej wymierzenie kary pieniężnej przez Prezesa URE. (k. 21 – 27)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) B.V. z siedzibą w A. (Holandia) jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność koncesjonowaną w zakresie obrotu: gazem ziemnym z zagranicą, paliwami gazowymi oraz energią elektryczną.

dowód: decyzja Prezesa URE z dnia 18 marca 2011 r. (k. 66 – 71 akt adm.)

decyzja Prezesa URE z dnia 8 marca 2011 r. (k. 72 – 77 akt adm.)

Pismem z dnia 5 czerwca 2012 r. Prezes URE – na podstawie art. 28 ustawy Prawo energetyczne – wezwał powoda do przekazania w terminie 30 od dnia otrzymania pisma informacji i dokumentów odnośnie kierunku importu gazu ziemnego w 2011 r. z wyszczególnieniem kraju pochodzenia gazu ziemnego i wolumenu zakupu, odnośnie wolumenu dostaw gazu ziemnego w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego w 2011 r. oraz potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii dokumentów, z których jednoznacznie będzie wynikał kraj pochodzenia gazu, który był przedmiotem importu w 2011 r.

Pismo to zostało odebrane przez powoda w dniu 18 czerwca 2012 r.

dowód: pismo Prezesa URE z dnia 5 czerwca 2012 r. wraz z zpo (k. 1, 2 akt adm.)

Wobec braku odpowiedzi powoda, Prezes URE ponowił wezwanie w piśmie z dnia 21 sierpnia 2012 r. Wezwanie to doręczono powodowi w dniu 3 września 2012 r.

dowód: pismo Prezesa URE z dnia 21 sierpnia 2012 r. wraz z zpo (k. 3, 4 akt adm.)

Powód nie odpowiedział również na to wezwanie, wobec czego w dniu 30 listopada 2012 r. Prezes URE wszczął postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z odmową udzielenia informacji o których mowa a w art. 28 ustawy Prawo energetyczne.

dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania wraz z zpo (k. 5 – 6, 7 akt adm.)

Pismem z dnia 9 stycznia 2013 r. powód wyjaśnił, iż nie odpowiedział na otrzymane wezwania wobec faktu, że w 2011 r. nie wykonywał działalności gospodarczej objętej koncesją na obrót gazem. W piśmie tym powód odniósł się do wezwań z wystosowanych przez Prezesa URE w dniach 5 czerwca 2012 r. i 21 sierpnia 2012 r.

dowód: pismo powoda z dnia 9 stycznia 2013 r. (k. 28 – 30 akt adm.)

W piśmie z dnia 2 kwietnia 2013 r. powód oświadczył, iż w roku 2012 powód nie osiągnął przychodu z działalności objętej koncesją na obrót gazem ziemnym z zagranicą.

dowód: pismo powoda z dnia 2 kwietnia 2013 r. (k. 52 – 53)

W roku 2012 powód osiągnął przychody w wysokości 10 137 761 017 dolarów amerykańskich.

dowód: sprawozdanie finansowe wraz z tłumaczeniem przysięgłym (k. 62 – 63, 59 – 61 akt adm.)

Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zgromadzonym w sprawie dokumentom; ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie we wszystkich przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej rozstrzygnięcia

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy był w całości bezsporny. Okolicznością niekwestionowaną był fakt nieudzielenia w określonym przez organ regulacyjny terminie informacji i wyjaśnień przez powodową spółkę. Zarzuty odwołania dotyczą braku podstawy prawnej wymiaru kary nałożonej na powoda. Powód zarzucał również naruszenie art. 56 ust. 6a ustawy poprzez przyjęcie, że powód nie zrealizował swojego obowiązku udzielenia informacji żądanych przez Prezesa URE, a stopień szkodliwości czynu powoda jest większy niż znikomy.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne Prezes URE ma prawo wglądu do ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa energetycznego oraz może żądać przedstawienia informacji dotyczących wykonywanej przez to przedsiębiorstwo działalności gospodarczej, w tym informacji o jego projektach inwestycyjnych, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości Sądu prawidłowość postępowania organu regulacyjnego w zakresie żądania informacji od przedsiębiorstwa energetycznego prowadzącego działalność koncesjonowaną. Prezes Urzędu wydał decyzję dopiero po upływie kolejnego terminu wyznaczonego powodowi na przekazanie żądanych informacji. Skoro powód nie udzielił informacji pomimo podjęcia przez Prezesa URE działań dyscyplinujących (ponowienie wezwania), to jego zachowanie w pełni kwalifikuje się jako odmowa przekazania informacji.

Jednak w niniejszej sprawie – w ocenie Sądu - zaistniały przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary.

Zgodnie z art. 56 ust 6a. ustawy Prawo energetycznego Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Zauważyć należy, że termin "społeczna szkodliwość czynu" nie został zdefiniowany w normach prawa energetycznego. Ma ono charakter zbiorczy - w jego skład wchodzi różnorodne elementy, ustalane każdorazowo w konkretnym postępowaniu prowadzonym przez Prezesa URE w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej. Przy ocenie społecznej szkodliwości czynu uwzględnia się m.in. rodzaj naruszenia norm prawa energetycznego, strukturę rynku, na którym prowadzi działalność adresat kary, pozycję rynkową (wyrażającą się w rozmiarze prowadzonej działalności) przedsiębiorstwa, oraz zachowanie przedsiębiorstwa w czasie trwania postępowania w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej. Z pojęciem społecznej szkodliwości czynu związany jest ściśle okres zachowania podlegającego sankcjonowaniu w postaci kary pieniężnej. W sytuacji gdy, okres ten jest długi, istnieje korelacja z okresem

bezprawnego zachowania adresata kary, tym samym zwiększona jest w tym przypadku społeczna szkodliwość czynu. (por. M. Sachajko, „Komentarz do ustawy Prawo energetyczne”, Lex Omega 2010).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie postępowania powodowej spółki charakteryzowało się znikomym stopniem społecznej szkodliwości czynu. Podkreślenia wymaga, że powód nie prowadził w roku 2011 działalności koncesjonowanej tj. działalności, której dotyczyło wezwanie wystosowane przez Prezesa URE. W tej sytuacji żądane informacje nie mogły mieć wpływu na prowadzone przez organ regulacyjny badania w przedmiocie poziomu dywersyfikacji dostaw gazu ziemnego z zagranicy.

Spełniona została również przesłanka druga określona we ww. przepisie. Ustalenia poczynione w sprawie pozwalają stwierdzić, że powód zrealizował obowiązek wynikający z art. 28 ust. ustawy; w szczególności w piśmie z dnia 9 stycznia 2013 r. doręczonym Prezesowi URE zawarto żądane przezeń informacje.

Wskazać także należy, że pozwany naruszył zasadę wymiaru kary określona w art. 56 ust. 3 ustawy poprzez jego nieprawidłową wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w ten sposób, że wymierzając karę pieniężną Prezes URE nie wziął pod uwagę wysokości przychodu uzyskanego z działalności gospodarczej objętej koncesją a zamiast tego wziął pod uwagę wysokość wszelkich przychodów osiągniętych przez powoda w poprzednim roku podatkowym. Zdaniem Sądu, który w tym zakresie podziela linię orzeczniczą Sądu Najwyższego, że w sprawach dotyczących nałożenia na przedsiębiorców przez organ administracyjny kar pieniężnych, należy stosować zasady prawa karnego, przepis powyższy powinien być interpretowany ściśle, co oznacza że jeżeli kara jest związana z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Przychód z działalności koncesjonowanej wyniósł w tym wypadku o zł. Brak jest podstaw by odwołując się do pierwszej części powołanego przepisu, wysokość kary pieniężnej ustalać w oparciu o całość przychodu uzyskanego przez przedsiębiorcę. Nałożenie kary pieniężnej w wysokości 5.000 zł jest więc bezpodstawne.

Z powyższych względów, na podstawie art. 479 indeks 53 § 2 orzeczono jak w punkcie 1 sentencji.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił odwołanie jako bezzasadne. Decyzja Prezesa URE jest bowiem prawidłowa w części stwierdzającej naruszenie przez powoda art. 28 ust.1 ustawy Prawo energetyczne. Jest faktem bezspornym, że powód odmówił udzielenia Prezesowi URE informacji dotyczących wykonywanej przez to przedsiębiorstwo działalności gospodarczej, w tym informacji o jego projektach inwestycyjnych. Wydanie decyzji było więc co do zasady słuszne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. dochodząc do przekonania, że obie strony w równym stopniu proces przegrały. Zasadne więc było wzajemne zniesienie kosztów między stronami.

SSO Magdalena Sajur – Kordula